

ADANALI ASIKLARIN MEKTUP SIIRLERI

Yrd. Doç. Dr. Dogan KAYA

Silaya ve dostlara haber iletmenin bir yolu da bilindigi gibi mektuptur. Teknolojinin dünyayi küçülttüğü bugünle, geçmisi mukayese edersek kültürümüz için mektubun ne derece önem tasidigi daha iyi ortaya çıkar. Haftalar, aylar süren haberlesme sirasinda mektupla kisinin gönlünde uyanan heyecanlarin hazzi artik günümüz insani için, hep tatli hatiralalar olarak kalacaktır.

Mektuplar -bilhassa asker mektuplari- sosyal psikoloji açısından kültürümüzün önemli bir cephesini yansitir. Sevdiklerinden ayri kalan insanların ruh halini, silaya ait meraklarini, çaresizliklerini, gelecekle ilgili arzu ve düşüncelerini yansittikleri mektuplar Türk insaninin karakteristik vasiflarini ortaya koymasi bakımından önemlidir.

Diger taraftan yazar ve sairlerin birbirine yazdiklari fikir ağırlıklı, samimî ve belirli bir üslupla yazdiklari edebî mektuplar ise, ilerleyen zaman içerisinde tarihi nitelik arz ederler. Edebiyatımızda bu tarzda yazilmis bir hayli mektup örneği mevcuttur.

Mektup seklinin bir baska örneğini de âsiklar ortaya koymuslardır. Âsıklık geleneği içinde, âsigin ayri kaldığı sevdiklerine haber göndermesi sıkça islenen konulardandır. Âsik, sila özlemiyle yanan yüregini söğutmek için;

"Turnam gider isen dostun köyüne"

yahut;

"Uçun turnam uçun doğduğum yere "

tarzındaki ifadelerle duygularini uçan turnaya açar, sözde onunla silasına mesaj iletir.

Turna ile silaya haber gönderme bugün yerini mektup siirlere bırakmıştır. Âsik Edebiyatı alanında değerlendirmeye tabi tutacağımız pek çok sayıda mektup siir örneği bulunmakta ve bakir konu olarak basli basına bir çalışmayı beklemektedir. Nitekim biz, üniversitede bir öğrencimize bu konuda bir lisans tezi

hazırlattık.¹ Mektup Siirler adlı bu tezde Sivaslı âsiklerden Kul Gazi ile İsmetî'nin âsik dostlarından gelen siirlerle, bu âsiklerin onlara gönderdikleri siirler yer almaktadır. Dileriz bu gibi çalışmalar devam ettirilir.

Mektup siirlerde âsikler birbirlerinin hatırlarını sorup, saygı ve sevgilerini ilettikten sonra özel durumlarını dile getirmektedirler. Bu, genellikle mutsuzluk, hastalık, sıkıntı hülâsa çekilen sıkıntılar, değeri binmeme ve arzular şeklinde kendisini gösterir ki, bu husus, âsiklerin ruh hallerini ve yasalarının ayrıntılarını ihtiva etmeleri bakımından sonraki yıllarda araştırmacılara birinci derecede kaynak olabilecek niteliktedir.

Mektup siirlerin bir başka özelliği de tipki âsik karşılaşmalarında olduğu gibi birbirlerini sigaya çekme hüviyetini arz etmesidir. Âsikler teknik ve bilgi yönünden birbirine üstünlük sağlamak için diğer âsığa / âsiklere meydan okur. Bunu bizzat ilgili âsığa mektup göndermek suretiyle yapabildiği gibi, siirini bir gazetede yayımlamak suretiyle de yapabilir. Nitekim 1985 yılında İstanbul'da yaşamakta olan 1931 doğumlu Burdurlu Âsik Enis, Sivaslı âsiklere meydan okumuş, buna tahammül edemeyen âsikler, aylarca Sivas Hakikat Gazetesinde verdikleri cevaplarla, onu zor durumlara sokmuşlardır.

Biz bu bildirimizde Adana'daki bütün âsiklerin mektup siirlerini değerlendirecek değiliz. Zira bu, baslı basına bir çalışmayı gerektirecek hacimdedir. Sözgelisi, Muzaffer Çağlayan'la Ayşe Çağlayan'ın birlikte yayımladıkları Çağlayan Âsikler² adlı kitapta dahi yekun teskil edecek sayıda mektup siir bulunmaktadır. Bildirimizde, Adanalı âsiklerden bazılarının mektup siirlerine ve bu siirlerdeki özelliklere dikkati çekeceğiz.

Gazetede siir yayımlayarak âsikleri imtihan etme hadisesinin bir başka örneği de Kadirli'de cereyan etmiştir. 1978'de Kadirli'de yayımlanan Serhat Gazetesinde Âsik Muzaffer Çağlayan³, bütün âsiklere hitaben on dokuz dörtlükten, oluşan dini-tasavvufi bir yayımlar ve cevap verecek âsiklerin sorduğu soruları bilmelerini ister. Çağlayan'a bes âsik cevap verir. Âsiklerin birbirlerinden haberi olmadan gönderdikleri siirler de on dokuz dörtlüktür. On dokuz bilindiği gibi Besmele'deki harf sayısidir. İsin ilginç yani, mektuba bes sairin cevap vermesi ve siirlerinin on dokuz dörtlük olmasıdır. Muzaffer Çağlayan'ın siirlerindeki dörtlük sayısını bunlara katarsak 114 rakamını buluruz ki bu da Kur'an'daki sure sayısına tekabül eder.

¹ Özlem TONCA, Mektup Siirler, Sivas, 1997 (Basılmamış Lisans Tezi).

² Muzaffer Çağlayan - Ayşe Çağlayan, Çağlayan Âsikler, Kadirli, Tarihsiz, 196 s.

³ Muzaffer Çağlayan, 1927'de Kadirli'nin Dikirli (Harkaçığı) köyünde doğmuştur. Babası Kadirli Eski Müftüsü Ai Efendi'dir. İlkokulu bitirdikten sonra okumamış, ancak ortaokul ve öğretmen okulunu bitirerek öğretmenlik yapmıştır. 1982'de emekli olmuştur. Siire küçük yaşlarda başlayan Muzaffer, pek çok âsik gibi mahlas olarak, soyadını kullanmıştır. Sazi ve irticali vardır. Pek çok yarışmaya katılmış, ödüller almıştır. Esi âsik Ayşe Çağlayan'la birlikte Kadirli'de yayımladıkları Çağlayan Âsikler adlı bir de kitabı vardır.

Muzaffer Çağlayan'm siiri yukarıda da isaret ettiğimiz gibi on bir hecedir. "*Adem neden ekme oldu bildin mi*" şeklinde tekayakla söylenmiştir. Sadece besinci dörtlükte "*Ona sefkat kimden oldu bildin mi*" diyerek kısmen ayaktan çıkmıştır.

Çağlayan, âsıklara gönderdiği siirde önce, Allah'ın tekvin sıfatıyla kâinatı yoktan var ettikten, kendi varlığından kudret bahsettikten, topraktan insan yarattığından, sevap ve günahı emrettiğinden söz açar daha sonra, ademin (insanın) en güzel derecede nasıl olgunlaştığını sorar. Bu arada Nuh tufanından, İbrahim'le atese atıldığından, İsmail, İshak, Yakup ve Zekeriya'nın başka sıfatla görüldüğünden, Yusuf'un kuyuya sonra zindana atıldığından ve nihayet melik olusundan, elindeki hikmetli asasıyla gözleri ama olan Suayb'in yanında çobanlık yapan Musa'dan, demiri hamur gibi yoguran Davut'tan, her dili bilen Süleyman'dan söz açar. Bilgi ve soru karışımı bir üslupla vücuda getirdiği siirinde diğer âsıklara şu sorulan yöneltir:

1. Melekler kim için sücut eyledi?
2. Nurdan kalem ilk satıra ne yazdı?
3. İkinci satırda ne yazılıydı?
4. Bu yazıyı hangi levh üzere kazdı?
5. Adem'le. Havva cennetten kovulup iki yüz yıl ayrı kalınca, onlara kim sefkat etmiştir?
6. Adem'den, İdris'ten görünen ve onun dergâhında sürünen kimdi?
7. Ayrı kisve bürünenin aslı kimdi?
8. Yusuf Peygamber'e kırk yıl sonra kim rüya sordu?
9. Davud'a hikmetullah veren kimdir?
10. Allah, niçin İsa'yi göklere çıkardı?
11. Mehdi hakkında bidiginiz nedir; fahr-i kâinat ona ne buyurmuştur?
12. İlk yaratık neydi?

Siire **Mustafa Özbahar**, **Duran Sihlioglu**, **Osman Fidanî**, **Ayşe Çağlayan** ve **Osman Feymanî** cevap vermişlerdir. Siirlerin teknik özellikleri ve muhtevaları şu şekildedir:

Mustafa Özbahar⁴, siirini divanla (7+7 +14) vücuda getirmiştir. Siir "*... hal var*" dönerayacı ile söylenmiştir.

Özbahar, siirine Hazret-i Adem'in topraktan yaratılışını anlatarak baslar, sonra sırasıyla şu hususlara yer verir:

1. Allah, yarattığı insanda tecelli etti.
2. Bütün melekler ona secde kildi.
3. Allah, levh-i kalemi yarattı.

⁴. **Mustafa Özbahar**, 1932'de Kadırlı'nın Köseli köyünde doğmuştur. Ailesi aslen Kozan'ın Salman köyündendir. Babası Süleyman da âsiktir ve siirlerinde *Kul Süleyman* mahlasını kullanmıştır. On dört yaşında siire başlayan Mustafa da siirlerinde önceleri *Kul Mustafa* diye tepsirmiş, sonra bunu *Özbahar'a* çevirmiştir. Mütevazî ve gönül adamı olan Özbahar'ın siirlerinin çoğunluğu dini ve ahlaki konuludur. İnsan ve tabiat sevgisini ön planda tutmuş, zaman zaman toplumu ıgneleyici sözleriyle ikaz etmekten geri kalmamıştır.

4. İlk olarak -Kur'an'da da belirtildiği gibi- "Besmele" ve "Lâilâheillallah Muhammed Resulullah" yazıldı

5. Yasak meyveden yemesi üzerine cennetten çıkarılan ve Hazret-i Muhammed'in ruhunu taşıyan Adem, iki yüz yıl Havva'dan ayrı kalır.

6. Adem'in alnındaki nur, diğer peygamberleri dolayarak Hazret-i Muhammed'e ulaşır.

7. Kâinat Hazret-i Muhammed'in askına yaratılmıştır.

8. İnsan nefesine tabidir; kimisi onu isteklerinden engelleyemez. Nefsini engelleyen cihat ehlidir.

9. *Kutsal nur* Sit, Idris, İbrahim, Nuh (Yaptığı gemiden bahsedilir.), İsmail, İshak, Yakup, Yusuf, Musa (Tur-i Sina ve asası konu edilir.), Suayb (Âmâ olusundan söz edilir.), Süleyman (Beytü'l-Mukaddes'i yaptığı ve bitimine kırk gün kala vefat ettiği anlatılır.), Davut (Demiri ezmesi anlatılır.) ve İsa (Hazret-i Muhammed'e ümmet olmak için yalvarmaları karşılığı Hakk'ın onu göklere çıkardığı inancı dile getirilir.) gibi peygamberleri dolayarak, nihayet Hazret-i Muhammed'de son bulur.

Sihhoglu'nun⁵ siirinde üç değişik ayak vardır. Bunlar "... özünde ondan ekmeldir" (1-7. dörtlükler), "... göle dönüştü" (&-14), "olmamız gerek" (15-19) Siir 11 hecelidir.

Sihlioglu, diğer âsiklarda olduğu gibi, konuya Adem'in yaratılışı ile başlamış ve sıra ile şu hususlara yer vermiştir:

1. Melekler kendisine secde ettiği Adem, topraktan yaratılmış, yasak meyve yüzünden Havva ile birlikte cennetten kovulmuştur.

2. İlk olarak levh-i mahfuz var olmuştur.

3. Kalem önce Bismillah sonra Resullullah'ın adını yazmıştır.

4. Hz. Muhammed, her ne kadar insansa da asli nurdur. Adem, İdris, İbrahim, İsmail velhasıl bütün peygamberlerde çile, sabir ve mücadele şeklinde temsil edilmiştir. İsmail İshak'ın yüzü nurludur, Suayb amadır. Diğer peygamberlere gelince; Nuh gemi yapıp deryada yüzdürmüştür; İbrahim, Nemrut'un atesinde yanmamış; Zekeriya, ağaç kovusunda hizarla biçilmiş; kardeşleri tarafından kuyuya atılan Yusuf, Mısır'a sultan olmuş, Yakub'un akittigi gözyaşlarıyla ve gösterdiği sabırla Yusuf una kavuşmuş; Asasıyla mucize gösteren Musa koyun çobanlığı yapmış; Davut yumruğuyla demir ezip onunla türlü aletler yapmış; Süleyman, her mahlukun dili ile konuşmuş; İsa, Hak izni ile göğe çekilmiştir. Bütün bunlar Muhammed'in hürmeti için vuku bulmuştur.

⁵. Soyadını mahlas olarak kullanan **Duran Sihlioglu** 1933'te Ceyhan'ın Gümürdülü köyünde doğmuştur. Dedeleri, Cumhuriyet ilan edilmeden evvel buraya Manisa'dan gelmiştir. Mehmet ve Döndü'nün oğludur. Okuma-yazmayı kendi kendine öğrenmiştir. Geçimini çiftçilikle sürdürmektedir. Üçü kız dokuz çocuğu vardır. Saz çalabilen, ustası ve çiragi olmayan Sihlioglu âsıklığa çocukluk yaşlarında başlamıştır. Siirlerinin konusu genellikle, ask, tabiat ve dindir.

Muzaffer Çağlayan'm sorularına cevap veren bir baska Adanalı âsik da Fidanî'dir.⁶ Fidanî de siirini on birli heceyle söylemiştir. Bu siir de diğerleri gibi dönerayklidir. Siirin ayagi "... *olmustur hocam*" dir.

Fidanî konuyu su ana noktalarıyla değerlendirmiştir

1. Herseyi yaratan, Allah külli seye kadirdir.
2. Allah önce levh-i mahfuzu yaratmıştır.
3. Allah, Adem'i topraktan yaratıp, her canlıya öleceğini söylemiştir.
4. Levh-i kalem ilk önce Besmele'yi ikincisinde de Muhammed'in adını yazmıştır.
5. Yasaklı meyveden yediği için cennetten kovulan ve Allah'tan af dileyen Adem'e Hz. Muhammed sefaat etmiştir.
6. İnsan görünen fakat asli nur olan Cebrail'in hayran olduğu Hz. Muhammed, her peygamberde farkh şekillerde tecelli etmiştir.
7. Nemrut'un atese attığı İbrahim'i ates yakmamış, gülistan olmuş, Mısır'da Züleyha'nın çaldığı kara yüzünden zindana atılan Yusuf, sahil rüya tabirleri yapmıştır; Suayb'in gözü amadır; Davut, mucize gösterip elinde demiri ezmiştir; Süleyman her dili bilirdi; Allah, İsa'yi göğe kaldırmıştır; kıyamete yakın Mehdi zuhur edecektir.

Esi Muzaffer Çağlayan'in siirini cevapsız bırakmayan Ayşe Çağlayan⁷ siirinde önceleri "*Adem ekmele oldu var anla böyle*" tekayagini kullanmış, sonra "...kilindi, ...oluptur, ...soruptur" şeklinde üç değişik döner ayak kullanmıştır. Siiri on bir hecelidir.

Ayşe Çağlayan, Muzaffer Çağlayan'm sorularına cevap verdikten sonra diğer peygamberlerin hayatlarında, mücadelelerinde ve mucizelerinde Hazret-i Muhammed' in ruhunun var olduğuna işaret eder.

⁶. Asıl adı Osman Özfidan olan Fidanî, 1935'te İmamoglu'nun Saygeçit köyünde doğmuştur. Dedesi Feka'nın Çardak köyünden Farsak Ali'dir. Musa ve Ayşe'nin oğludur. İlkokulu köyünde, liseyi hariçten Kozan Lisesinden bitirmiştir. On, on bir yaşlarında köyünde, köy imamından Arapça ve dini dersler almıştır. 1950'da halasının kızıyla evlenmiş, 1955-57 yıllarında askerlik vazifesini (Mamak, Sarıkamis) yerine getirmiştir. Fidanî'nin dördü kız olmak üzere dokuz çocuğu vardır.

Karacaoglan, Sürmefibey ve Dadaloglu'nun siirleriyle büyüyen Fidanî, ilk siirlerini on yaşındayken söylemeye başlamıştır. Gördüğü haksızlıklar ve zulümler siir vadisinde ilerlemesinde önemli rol oynamıştır. Âsik arkadaşlarının da etkisiyle soyadını mahlas olarak almıştır. Ustası ve çiragi olmayan, saz çalamayan fakat irticai yapabilen Fidanî, birçok âsikla karşılaşmış, katıldığı yarışmalarda pek çok ödüller almıştır. Hemen her konuda siiri vardır.

⁷. Ayşe Çağlayan, Âsik Muzaffer Çağlayan'in esidir. 1939'da Kadirli'nin Dikirli köyünde doğmuştur. Hoca adıyla tanınan Ömer Güngören'in kızıdır. İlkokul mezunu ve üç çocuk sahibidir. Yedi yaşında siire başlayan Ayşe' irticali kuvvetlidir. Yurdun çeşitli yörelerinde yapılan senlik ve törenlere katılmış, ödüller almıştır. Siirlerinde Ayşe, Ayşe Çağlayan, çağlayan mahlasını kullanmaktadır. Ustası Hazim Demirci'dir. Kendisinin çiragi da Fatih Kahraman'dır.

1. Melekler, Adem'e secde etti.
2. Nurdan kalem, ilk satira "*Kâinatın rabbi Allah*" yazdı.
3. İkinci satira Ahmet yazıldı.
4. Cennetten kovulan Adem'e, Muhammed Mustafa (SAV) sefaat etti.
5. Adem'den, Idris'ten, Muhammed Mustafa'nın nisanesi görüldü.
6. Allah ona çok garip sir verdi, kadri yüce idi ve mümtaz kilindi.
7. Nuh'un gemisini yaptıran, İbrahim'le atese giren, İsmail ve İshak'ın dilinde kelâm olan, Yakupla çile çeken, Zekeriya ile biçkida biçilen, Yusuf la kuyuya giren, rüyasında gördüğü gibi kirk yıl çile çekip meliklige yükselen, Suayb'la âmâ olan, Musa'yla çobanlık yapıp asasiyla mucizeler gösteren, Davut'la demirler eriten, Süleyman'la cinlere Kudüs tapınagini yaptıran; Nemi Suresinde vasıfları anlatılan, askına kâinatın yaratıldığı Hazret-i Muhammed'in ruhudur. Muhammed, alemin sertacidir, dogunca kötülükler silinmiştir. O, ezelden ebede sefi kilinmiştir.

Feymanî'nin⁸ cevabi da Özbahar gibi Divanla olmuştur. Siir, 8-7=15 hecelidir ve "... *günden haber sor bize*" dönerayaklıdır. Siirin bir özelliği de zincirleme divan olmasıdır.

Feymanî'nin konuya yaklaşımı ise şu şekildedir:

1. Allah, kâinati "kûn" emriyle var etti.
2. Bezm-i eleste âlemi nurla aydınlattı.
3. Habib-i kibriya, Ahmed ü Muhtar olan Peygamberimiz âlemin nurudur.
4. Adem'i ve Havva'yi yarattı.
5. İnsan ebedî âlemden, fani âleme geldi.
6. İnsan fani âlemde, ebedî âlemdeki yerini hazırlar ve orada, bu âlemde yaptığı kaliba girer.
7. İnsanın niçin yaratıldığı ve ruhun bedende yer alması bir sirdir. Gerçek insan bu sirları idrak ederek yasar.
8. Yaratıldıkları idrak edemeyen şeytan ve cin varlıkları ibret içindir.
9. İnsan, Yaradan'ın huzuruna alni ak çıkabilmesi için, kini ve fitneligi bırakmalı, nefesine tabi olmamalıdır.
10. Gerçek âşik belâ mülkünü özleyerek ruhunu ve tenini öldürür, halden hale girer.

⁸. Feymanî'nin asıl adı Osman Taskaya'dır. 1942'de Kadirli'nin Azaplı köyünde doğmuştur. Van'ın Engellur köyü Hallaç asiretinden olan babası Mehmet, 1914'te köyünden ayrılıp uzun mesakkatlarla Kadirli'ye gelir. Annesi Pmarbasi'nin Potuklu köyünde yaşayan Avsarlardan Hüsnüye'dir. İlkokulu köyünde okuyan Osman tahsilini ilerletmemiş, 1962'de askere gitmiş (Burhaniye-Balıkesir), 1964'te terhis olmuştur (Malkara). Köyünde çobanlık ve çiftçilik yapan Osman, 1968'de Âşik Hazim Demirci'nin kızı Fatma Hanımla evlenmiştir. Esi Fatma Hanım da âşik olup, siirlerinde kendi adını kullanmaktadır. Biri kız dört çocuk sahibidir.

Siir yazmaya 8-9 yaşlarında başlayan Osman, önceleri Çoban Osman, Çoban mahlasını kullanmıştır. Rüyasında kendisine bir pirin "Feymanî" diye hitap etmesinden sonra bu mahlası tercih etmiştir. Sazi ve irticali olan Feymanî, sanat ve kişilik yönünden bugün, Türkiye'nin en seçkin âşiklerinden biridir.

Muzaffer Çağlayan'ın sorularına bu şekilde karşılık veren âsiklerin, konuya yaklaşımları şöyledir:

*Allah, "kûn" emriyle kâinatı yarattı. (Feymanî) *Bezm-i eleste âlemi nurla aydınlattı. (Feymanî) *Peygamberimiz, ezelde âlemin nuru olarak yaratılmıştır. (Feymanî) *Allah, yarattığı insanda tecelli etti. (Özbahar)

*Kâinat Hazret-i Muhammed'in askına yaratılmıştır. (Özbahar)

*Allah, önce levh-i kalemi / levh-i mahfuzu yarattı. (Özbahar, Sihlioglu, Fidanî)

*Levh-i kalem, önce Bismillah sonra Resullullah'ın adını yazmıştır. (Özbahar, Sihlioglu); Fidanî, Levh-i kalem önce "Kâinatın Rabbi Allah" , sonra Ahmed adını yazdı (Ayşe Çağlayan)

* Allah, topraktan Adem yaratmıştır. (Özbahar, Sihlioglu,

Fidanî, Ayşe

Çağlayan, Feymanî)

*Adem'e bütün melekler secde etmiştir. (Özbahar, Sihlioglu, Ayşe Çağlayan)

*Adem, yasak meyve yüzünden Havva ile birlikte cennetten kovuldu, böylelikle insan ebedî âlemden fani âleme gelmiştir. (Özbahar, Feymanî)

*Adem yeryüzünde iki yüz yıl Havva'dan ayrı kalmıştır. (Özbahar)

*Allah'tan af dileyen Adem'e Hz. Muhammed sefaat etmiştir. (Fidanî, Ayşe Çağlayan)

*Adem'in alnındaki nur, muhtelif peygamberlerde nisane taşıyarak Hazret-

i Muhammed'e ulaşır. (Özbahar, Sihlioglu, Fidanî, Ayşe Çağlayan)

*Kutsal nur peygamberleri dolarken bu arada onların basından türlü olaylar geçer. Hz. Muhammed, bütün peygamberlerde çile, sabir ve mücadele şeklinde temsil edilmiştir.

Sit : (Özbahar : Sadece ismi geçer.)

İdris : (Özbahar, Sihlioglu : Sadece ismi geçer.),

Nuh : (Özbahar, Sihlioglu, Ayşe Çağlayan : Yaptığı gemiden bahsedilir.)

İbrahim : (Özbahar : Sadece ismi geçer.), (Sihlioglu, Fidanî, Ayşe Çağlayan : Nemrut'un atesinde yanmamıştır.)

İsmail : (Özbahar, Ayşe Çağlayan: Sadece ismi geçer.), (Sihlioglu: Yüzü nurludur.)

İshak : (Özbahar, Ayşe Çağlayan : Sadece ismi geçer.), (Sihlioglu: Yüzü nurludur.)

Yakup : (Özbahar), (Sihlioglu: Akittiği gözyaşlarıyla ve gösterdiği sabırla Yusuf una kavusmuştur.), (Ayşe Çağlayan : Yusuf u için çile çekmiştir.

Yusuf : (Özbahar), (Sihlioglu, Ayşe Çağlayan : Kardeşleri tarafından kuyuya atılmış, Mısır'a sultan olmuştur.), (Fidanî : Mısır'da Züleyha'nin çaldığı kara yüzünden zindana atılmış orada, sahih rüya tabirleri yapmıştır.)

Musa : (Özbahar: Tur-i Sina ve asasi konu edilir.), (Sihlioglu, Ayse Çağlayan: Asasiyla mucize göstermis, koyun çobanlığı yapmıştır.)

Suayb : (Özbahar, Sihlioglu, Fidani, Ayse Çağlayan : Âmâ olusundan söz edilir.),

Davut : (Özbahar, Ayse Çağlayan : Demiri ezmesi anlatilir.), (Sihlioglu, Fidani: Demir ezip onunla türlü aletler yapmıştır.)

Süleyman : (Özbahar: Beytü'l-Mukaddes'i yaptığı ve bitimine kırk gün kala vefat ettiği anlatilir.), (Fidani : Her dili bilirdi.), (Ayse Çağlayan :Cinlere Kudüs'teki tapinagi yaptırmıştır.)

Zekeriya : (Sihlioglu, Ayse Çağlayan : Agaç kovugunda hizarla biçilmiştir.)

Isa : (Özbahar: Hazret-i Muhammed'e ümmet olmak için yalvarmaları karşılığı Hakk'ın onu göklere çıkardığı inancı dile getirilir.), (Sihlioglu, Fidani : Hak izni ile göge çekilmiştir.)

Peygamberlerin bütün bu çileleri ve gösterdikleri mucizeleri, askına kâinatın yaratıldığı Hazret-i Muhammed'in ruhu için yerine getirmişlerdir. Muhammed, alemin sertacidir, doğunca kötülükler silinmiştir. O, ezelden ebede sefi kilinmiştir.

Ele alınan peygamberler içinde en fazla Nuh, Ibrahim, Yakup, Yusuf, Musa, Suayb, Davut, Süleyman, Isa gelir ve hemen hemen aynı özellikleriyle yad edilmişlerdir.

Feymanî, konuya kısmen diğer âsiklerden farklı yaklaşmıştır.

Feymanî, devir nazariyesinden hareket ederek, kâinattaki herşeyin Allah ve Allah'tan olduğunun farkındadır. Var olmak; nefsi köreltmek, dünyaya ait nesnelere elçemek, ruhu zenginleştirmek ve olgunlaşmak içindir. Gerçek âsikler, ezeli ve ebedin ne olduğunu bilen ve bu askla yasayan kişilerdir.

Sonuç:

Mektup siirleri ve Adanalı âsiklerin dini ve tasavvufi tarzda ortaya koydukları örnekleri değerlendirmeye çalıştığımız bu çalışma bizleri şu sonuca götürmüştür.

1. Âsik Edebiyatında zaman zaman karşımıza çıkan mektup siirler, âsiklerin içinde buldukları ruh hallerini, arzularını, düşüncelerini, kültür seviyelerini, özel durumlarını yansıtma bakımından edebiyat araştırmacıları için önemli kaynak niteliğindedir.

2. Âsikler, nasıl ki, toplum karşısında birbirlerini sigaya çekiyorlarsa, bunu bir bakıma mektup siirleriyle de yerine getirmektedirler. Bilhassa 30-40 içerisinde daha sık karşımıza çıkan bu uygulamalarda, konu birliğine sadık kalmakla beraber, cevap veren âşikin aynı ayakla karşılık vermesi şart değildir.

3. Mektup siirlerin âsik karsilasmalarindaki örneklerden bir baska farki da; âsigin sözlerine ve sorularina daha genis zaman içerisinde cevap verdigi için, teknik ve anlam yönünden daha basarili olanlaridir.

4. Adanali âsiklerin dini ve tasavvufi konulu mektup siirleri örneğinde de görülecegi üzere, günümüzde âsigin beslendiği kültür kaynaklarının basında hâlâ dini konularin agirlikta olmasi dikkat çekicidir. Âsiklar, geçmisse ait dini ve tarihi olaylari, kisilere ait hususlari bilmeyi kendileri için zaruri görmektedir. Bir bakima, bunlari bilmek güçlü âsik olmanin vecibelerindendir.

METINLER:

Muzaffer Çağlayan

1. Adem'in cismini topraktan ilah
Yaratti ol Gani yüce padisah
Emretti Kur'an'da sevap ve günah
Adem neden ekme oldu bildin mi
2. Tekvin sifatiyla yoktan var etti
Kendi varligindan kudret bahsetti
Cennetinde onu has mihman etti
Bu ters düşen teoriyi bildin mi
3. Ademde göründü o bahr-i mevcut
Ayirir onlari ol yevm-i mevcut
Kim iç in eyledi melekler sücut
Adem neden ekme oldu bildin mi
4. Nurdan kalem ilk satira ne yazdi
Ikinci satiri hangi vaazdi
Bu yaziyi hangi levh üzre kazdi Adem
neden ekme oldu bildin mi
5. Zillet isleyince Adem babamiz
Ondan ayri düstü Havva anamiz
Iki yüz yil aglayinca yaliniz
Ona sefkat kimden oldu bildin mi
6. Adem'den, Idris'ten kimdi görünen
Kimdi onun dergâhinda sürünen
Asli kimdi ayri kisve bürünen
Adem neden ekme oldu bildin mi
7. Nuh'un tufaninda seyir eyledi
Indi askin deryasini boyladi
Perde arkasindan kendi söyledi
Adem neden ekme oldu bildin mi

8. Ibrahim adıyla oda atılan
Çesitli sıfatla derde katılan
Hakk'ın emri ile nardan kurtulan
Adem neden ekmel oldu bildin mi
9. İsmail, İshak'tan başka sıfatla
Görünüp kaybolan Hak olan hakla
Yakup Zekeriya ol paki pakla
Adem neden ekmel oldu bildin mi
10. Yusuf ile kuyulara atılan
Köle diye kervanlara satılan
Züleyha'nın tuzagina tutulan
Adem neden ekmel oldu bildin mi
11. Zindandan kurtulup melik olusu
Kimin hürmetine idi bulusu
Kırk yıl sonra kimdi rüya sorusu
Adem neden ekmel oldu bildin mi
12. Suayb'in gözleri olmustu âmâ
Dergâha yüz tuttu ol kadr-i Bâlâ
Kimdir kâinatta âlâdan âlâ
Adem neden ekmel oldu bildin mi
13. Suayb' a çoban olmustu Musa
Onun elindeydi hikmetli asa
Kimin hürmetine oldu ejderha
Adem neden ekmel oldu bildin mi
14. Göründü Davut' ta hikmetillahi
Kimdi ona veren Kudretullahi
Sıcak demir zirhi yakti billahi
Adem neden ekmel oldu bildin mi
15. Onun sirri ile koca Süleyman
Asaya dayanıp kaldı ne zaman
Kamu dile ağâh olurdu ayan
Adem neden ekmel oldu bildin mi
16. Ne için İsa'yi göklere ağdı
Acaib sir ile yağmurla yağdı
Kendileri fakir kalpleri baydı
Adem neden ekmel oldu bildin mi

17. Mehdi'yi sorsalar ne dersin aceb
Ona ne buyurdu Fahr-i kâinat
Bütün âlem Hakk'a eder itaat
Adem neden ekme oldu bildin mi
18. İlk yaratik neydi sordun mu onu
Yillar önce halk eyledi ol Gani
Üzerinde kurdu türlü elvani
Adem neden ekme oldu bildin mi
19. MUZAFFER ÇA/LAYAN söyledi bunu
Allah cümle ile esirge onu
Insallah mahserde görürüzseni
Adem neden ekme oldu bildin mi

CEVAPLAR Mustafa

Özbahar

1. Ademin asli toprak bu toprak bir sir yükü
Nas deyip gelip geçme bu ademde ne hal var
Varligimiz gerçekten çözülmeyen sir küpü
Bazisi gerçek hayat bazisinde hayâl var
2. Azrail toprak alip ol cennete kosmustu
O toprak balçik olup ademe dönüşmüştü
"Min salsalin kelfahhar" firininda pismisti
Var olusu bir halef onun için ikbal var
3. Yarattigi adamde tecelli etti ilah
Hak emri secde etti ona bütün feristah
Bir meyve gösterildi dediler yeme günah
Adem bir safiyullah onda noksan ihmal var
4. Cennette hayat sonsuz ona kimler ne derdi
Yasak meyveden yedi kader kösküne girdi
Çıkarildi cennetten fani dünyaya erdi
İki yüzyil Havva'dan ayri düşen kural var
5. Hazret-i Muhammed'in nurunu tasıyordu
Havva'dan ayri kalmis yikilmis yasiyordu
Havva'dan Adem için aglayip kosuyordu
Elemi gögüsleyen dayanikli mecal var

6. Geldi yalan dünyaya bir ayrılık göçünde
Konuklar tesrif etsin kapıları için da
Her nasın sikletinin varlığının içinde
Yüz altmış sekiz milyon kilometre bir yol var
7. Bu yolda bir yolcu var hedefine ulaşır
Otuz bir saniyede bu yola hep dolasır
Hak Adem'de tecelli o Adem Hakk'î tasir
Onun için Adem'de erisilmez ekmele var
8. Adem'in alnındaki o nur erdi Mim'e dek
Nebilerde dolastı açık gizli ve tek tek
O nur onu tasidi severek isteyerek
O nur Allah'ın nuru onda ebed ezel var
9. Bir kelam-i kibar var o da levlâke levlâk
Mim askına var oldu büsbütün evren e-hak
Ademin var olusu bir kudsiyet muhakkak
Bu nasın yolun kesen bir haram bir helâl var
10. Ademler halifedir irsat değil hepsi
Bazı meyyali haram yoktur nefsin korkusu
Adem ehl-i cihattir yenebilmiş nefisi Adem-i
sahsiyette içtimaî icmal var
11. Kutsal nur Siften sonra İdris'e İbrahim'e hem
Söz uzar bitmek bilmez hepsini bir bir dersem
Otursam bir kenara Nuh gemisin seyretsem
Dagları yutmuş olan dehset veren bir göl var
12. İsmail İshak Yakup Yusuf bunlar nebi zat
Musa Tur-i Sina'da asası bir mucizat
O Suayb bir âmâdir ona açık kâinat Göz
gerek değil ona aldıkları sinyal var
13. Mühür Süleyman'dadır sahibi yüce mabud
Demiri tuttu ezdi piri demirci Davud
Onlarla beraberdi nur-ı ilahî Mahmud
Bunlar birer gerçektir sanma pay-i masal var
14. O beytü'l-Mukaddes'i kurdu sultan Süleyman
İnsaat bitimine kırk gün kala bir zaman
Dayandı esasına ecel eristi neman
Teslim oldu dostuna ne makam ne de mal var

15. Isa ümmet-i Mahmud olmak için yalvardı
Hep böyle dua etti Mevlâsma yakardı
Duası oldu kabul Hak göklere çıkardı
Bunun için desise serencami ikmal var
16. Mehdi'yi sormuslardı dedi sahib-i ümmet
Babası Abdullah'tir onun adı Muhammed
Demedi ki o benim bize ermedi himmet
Ne kırmızı ne siyah ne de pembe ne al var
17. Var oldu levh-i kalem onu var etti Allah
İlk yazdığı satırlar Besmele-i Bismillah
Lâilâheillallah Muhammed Resulullah
Bu kaynak Kur'an'dadır bize bir intikal var
18. Sözüm kesmek isterim bu yetisir sanırım
Lafzında hata varsa korkarım utanırım
Muzaffer Çağlayan'ı çok yakından tanırım
Onun da sinesinde bir ask-i Hak kutsal var
19. ÖZBAHAR'im cosunca söyler merd ü merdane
Tellerim avaz verir kilavuzu perdane
Askıma isik tutan Mim Ha Mim Dal dürdane
Sazimin sadasında Allah-i Zülcelâl var

Sihlioglu

1. Adem' in aslı da toprak çamurdu
Hakk'ın emri ile melek yugurdu
Sekil ile hem zatında ruh verdi
Adem Hak özünde ondan ekmeldir
2. Cansıza can kattı yoktan yarattı
Kuvvetinden vücut buldu var etti
Cennetine konak etti yar etti
Adem Hak izinde ondan ekmeldir
3. Yok iken var oldu elbette mevcut
Ervah-i ezelde olmuştur mevcut
Melekler Adem'e ettiler sücut
Adem Hak gözünde ondan ekmeldir
4. Kalemle evvelâ yazdı Bismillah
İkinci kelami ol Resulullah
Kader ile Ahmet kazdırdı Allah
Adem Hak sözünde ondan ekmeldir

Yasak meyve yeni isler degisti
Cennetten çıkmaya bu da bir isti
Arafat denilen yerde kavustu Duada
tezinde ondan ekmeldir

Adem'de Idris'te görünen Resul
İbrahim İsmail buldu velhasil
Kendi insandi ya nur idi asil Adem
niyazında ondan ekmeldir

Nuh'a gem'emri verdiren kendi
Ummana gemiyi sürdüren kendi
Perde arkasında durduran kendi
Adem Hak yüzünde ondan ekmeldir

Nemrut İbrahim'i atti atese Gayreti
çabasi hep gitti bosa İbrahim bu iste
galip savasa Nar söndüğü yeri göle
dönüştü

Gayet dogru yoldur Resul'ün izi
İsmail İshak'ın nurludur yüzü
Zekerya Yakub'a ederken nazi
Hizar onu tam ikiye biçmisti

Kardesi Yusufu kuyuya atti
Kaderi Misir'da zindanda yatti
Züleyha'nin sabri tükendi bitti
Gözünün yaslari sele dönüştü

11. Zindandan kurtulup sultan olmustu
Yakub gözyasiyla öyle bulmustu
Kirk yilda rüyasi sahıhlenmisti
Aci günler gayri bala dönüştü
12. Suayib âmâydi çekmedi yasi
Hakk'ın ri/asında onun hevesi
Yüce Allah âlâların âlâsi Inananlar
istikbâle dönüştü
13. Musa çoban olup koyun güderdi
Gayesi Hak emri hizmet ederdi
Mucizeyle asa yılan yudardi Asa
türlü türlü hale dönüştü

14. Davud'un yumruğu demir ezerti
Kuvvetini Hak Taala verirdi
Sekillenir türlü zirhlar özerdi
Kizgin demir ince tele dönüştü
15. Bahsedeyim Süleyman'in halinden
O bilirdi her mahlukun dilinden
Öldü asa düsmemisti elinden
Bu sirra da ağâh olmamız gerek
16. Isa Hak izniyle göge çekildi
Bulutlar karisti yağmur döküldü
Gönlü zengin olan Allah'i buldu
Biz de Hak rizasin bulmamız gerek
17. Mustafa'dan ol Mehdi'nin yapisi
Hakk'in Resul'üne varir kapisi
Muhammed'in hürmetine hepisi
Burayı anlayip bilmemiz gerek
18. İlk yaratik ise levh-i mahfuzdur
Kaç yıl önce desek belki çok azdır
Dünyanın üzeri elvani arzdir
Süpheyi gönülden silmemiz gerek
19. SIHLCMAJ'yum Hakk'i bırakmam dilden
Bağlandim Resul'e içten gönülden
Söz verdim Allah'a ruhu ezelden Bu
ahd ü vefada kalmamız gerek

Fidanî

Adini söyleyen Hakk'in sesidir İnsan
kâinatın mucizesidir Su fani
dünyanın halifesidir Adem ondan
ekmel olmuştur hocam

Herseyi yaratan ol yaratıcı Onun
külli seye yetisir gücü Adam var
cennette basların taci Bu hassa
Mevlâ'dan gelmiştir hocam

Adem'i topraktan insan eyledi Her
canliya öleceğin söyledi
Melekler.Adem'e secde eyledi
Çünkü emr-i Hak'tan almıştır hocam

4. Levh-i kalem ilk kez Besmele yazdı
İkincisi Muhammed'i vaazdı
Bu yazıyı levh-i kaderle yazdı Hangi
kudret bunu silmiştir hocam
5. Cennette yasaklı meyveden yedi
Allah da onları dünyaya kovdu
Adem habib'ine bağışla dedi
Sefkat Muhammed'den gelmiştir hocam
6. Adem'de İdris'te görünen de O
Hakk'ın dergâhında sürünen de O
Aslı nurdur insan görünen de O
Onu rahmet için salmıştır hocam
7. Ayeti alırken var idi hail
Öğrenip süphesi oluptur zail
Arada vasıta olan Cebrail
Muhammed'e hayran kalmıştır hocam
8. İbrahim'i Nemrut atese attı
Mevlâsını ateslerle zikretti
Allah atesini gülistan etti
Halil'i çiçekler yolmustur hocam
9. Bütün insan baska baska sifatta
Benzemez parmakta şekilde hatta
Bütün peygamberler aslında pakta
Onlar Mevtasından bulmustur hocam
10. Yusuf'un olduğu kuyu çok dardı
Kervancılar gelip ordan çıkardı
Yusuf'un gönlünde Hak askı vardı
Züleyha karayı çalmıştır hocam
11. Yakub hürmetine yüzüne baktı
Zindan dostlarıyla çileler çekti
Yordugu rüyalar hep doğru çıktı
Biri kalmış biri ölmüştür hocam
12. Suayib'in gözü vermezdi zahmet
Kadri gayet yüce cenab-i Ahmet
Muhammed Mustafa âleme rahmet
Kâinatın yüzü gülmüştür hocam

13. Allah dostlarına çok hassa verir
Peygamberler mucizeler gösterir
Gerçek karsısında yalanlar erir
Sihirler asadan yilmistir hocam
14. Davud Peygamber de bir eroglu er
Mucize gösterip demiri ezer
Zebur'un sahibi büyük peygamber
0 da Hakaskıyla dolmustur hocam
15. Gayet güzel idi tahtinin süsü
01 Süleyman bilir her dili sesi
Onun da var idi çok mucizesi
Ecel oku bagrin delmistir hocam
16. Yahudi'nin ellerinden aldirdi
Mevlâ Isa'sini göge kaldirdi
Yahudiler o Yuda'yi öldürdü
Yuda'nın rengi de solmustur hocam
17. Mehdi'yi sorarsan gelecek derim
Yolu Hak yoludur Mevlâmiz kerim
Mehdi de der Muhammed'dir pederim
Müslümanlar rehber bilmistir hocam
18. İlk yaratık levh-i mahfuz bilirim
Dogru söze hemen ikna olurum
Ben herseyden nasibimi alirim
Mevlâ'yi zikreden dilmistir hocam
19. Diliyorum cennet olsun yerimiz
Hakk'a kurban adamsiz serimiz
Sefaati eylesin Peygamberimiz
FIDANI insandır dalmistir hocam

Ayşe Çağlayan

1. Elbet toprak idi Adem'in cismi
Yaratildi oldu hem Adem ismi
Kudret ilahîden yazildi resmi
Adem ekme oldu var anla böyle
2. Tekvin sifatiyla vücut sehrini
Var etti topraktan verdi mihrini
Ruh verdi içine çekti kahrini
Adem ekme oldu var anla böyle

3. Iste ters düsüyor bu iki usul
 Vücudu var etti ruh verdi vusul
 Adem bu ikiden olmuştur hasil
 Adem ekme oldu var anla böyle
4. Esmaları bildi hem cevap verdi
 İndi derinlere ruhunu sardı
 Melekler hürmetle secdeye vardı
 Adem ekme oldu var anla böyle
5. Nurdan kalem ilk satın yazınca
 Kâinatın Rabbi Allah deyince
 İkinci satıra Ahmet yazınca
 Adem ekme oldu var anla böyle
6. Zillet yaptı Adem Hak'tan sürüldü
 Onun gönlüne bir ilham verildi
 Muhammed Mustafa sefi olundu
 Adem ekme oldu var anla böyle
7. Adem'den İdris'ten görüldü Habib
 Muhammed Mustafa'ya oldu nasib
 Allah ona sır vermisti çok garib
 Kadri yüce idi mümtaz kilindi
8. Nuh'un gemisini yaptırandı O
 Sapmışları Hakk'a yaptırandı O
 Perdeden sözleri yaptırandı O
 Muhammed Mustafa çok yad olundu
9. İbrahim adıyla oda girmisti
 Allah ona bin bir nusret vermisti
 Hürmeti Mustafa onu sarmisti
 Bilinmeyen esrar onda bulundu
10. Muhammed, İsmail-İshak'ın sözü
 Ak olmuştü gayet onların yüzü
 Yakup Zekeriya çok çekti nazi
 Birin biçki biçti bir'ölü bulundu
11. Ahmed Yusuf ile kuyuya girdi
 Köle diye Misir iline vardı
 Züleyha isinde Hak sabir verdi
 Zindanlarda onun kalbi delindi

12. Hürmeti Mustafa kurtardı onu
Onu melik yaptı ol yüce Gani
Kırk yıl sonra yor dediler rüyani
Kardesleri aglar gözler silindi
13. Hak, onun hakkında hem levlâk dedi
İste o ademin sulbünden idi
Cennette ismiyle ismini kodu
Ezelden ebede sefi bilindi
14. Muhammed âleme sertac olundu
Onun ile sirr-i âlem bilindi
O dogunca kötülükler silindi
Adem onun için ekmele oluptur
15. Onun nuru gitti Suayb gözünden
Âmâ oldu geçti kendi özünden
Kâinat âlâsi Ahmet yüzünden
Onun kadri ancak Allah biliptir
16. Musa çoban oldu onun askına
Gayesi hizmet etmek idi düsküne
Ejderha oturdu mahcet kösküne
Asa onun dergâhına dalıptir
17. Koca Davut o demiri eritti
Onun hürmetine zirhi var etti
Kendini bağladı yare yar etti
Muhammed nurunu candan soruptur
18. Kudüs tapınagin Sultan Süleyman
Cinlere yaptırdı bir nice zaman
Vadesi yetip de ölünce heman
Asaya dayanıp öyle duruptur
19. Hikmet-i Muhammed ona her dili
Öğretti her ilme dedirdi beli
Onun vasfin söyler Sure-i Nemli
AYSE ÇA/LAYAN'a bu is gariptir

Feymanî

1. Canan elinden geliriz candan haber sor bize
Semaya seyran eyledik günden haber sor bize
Gelecektek haber vermek ehl-i keramet isi
Bugünü gördük yasadik dünden haber sor bize

Dünden gösterdi bu günü rüya ile her gece İlm-i ledün bilmeyenler mânâya der bilmece Ak üstüne kara yazıp okumadım bir gece Çoktan "feyekün" olmusuz "kün"den haber sor bize

"Kün" emriyle sevdigini kudretiyle var etti Âleme sem ü semadir bir kandile nur etti Ol Habib-i kibriya'yi Ahmed ü Muhtar etti Levh-i kalem esraridir "nun"dan haber sor bize

Nundan nuru halkeyledi bezm-i elest mekânidir O âlem ruhlar âlemi bir uluca meydandır O diyarda umman zerre, burda zerre ummandır Milyarca yıl bir saniye andan haber sor bize

O anda düstük türaba orda çektik çok çile Sireyi lezzet olarak evvel ugradik dile Adem'in seki ü cismine girdik nebatat ile Gidadan hayata döndük kandan haber sor bize

Kan ile girdik ademin cisminde sekil aldik Intikal edip Havva'yi nice hayrete saldik Dokuz ay dokuz saat ki misafir etti kaldik Kalesi et sürü kemik handan haber sor bize

Biz o handa yasar iken ne ah ne de vah vardı O diyarda alem meçhul baska bir sabah vardı Orda ne hayir ne sevap ne ser ne günah vardı Menzil uzak mekân yakin yönden haber sor bize

Öyle bir yöne geldik ki, âlem içinde âlem Herkesin kalbi kitaptir iradesiyse kalem On yıl yasa yüz yıl yasa bin yıl yasa vesselam Gelen gitti giden gelmez sondan haber sor bize

Bu son öyle bir yolculuk muhit berzah sahasi İlk o mekânda duyulur melekü'l-Mevt nidasi Ya olur cennetten bir köşk ya cehennem gayyasi Mahser mizan sirat nedir bundan haber sor bize

10, Bundan sonra nihayetsiz bir menzile varilir Emr-i Barî kudretiyle cümle ruhlar dirilir Burda yaptigin kaliba orda mutlak girilir O bedenden o vücuttan tenden haber sor bize

11. O bedende o vücutta biz o tende sir idik
Kaç bin kere Israfil sur üflediğin dinledik
Mansur'un ask lisaniyla Enelhakk'i biz dedik
Seriat tarikat nedir dinden haber sor bize
12. Dinle verdik ruha cila nice sürdük dem hayat
Kaç kere padisah olduk kaç bin kere kem zevat
Gönlüm nusret zemininde yare erdi nihayet
Ya o nedir ya bu nedir senden haber sor bize
13. Senlik-benliksiz âsiklar halk içinde süflidir
Vahdet-i vuslat olanlar Burak' i refreflidir
Melek gökte hur-i gilman bunlar cennet ehlidir
Seytan atesten oldu cinden haber sor bize
14. Cin kavmine okuyunca Cin Suresin Mustafa
Kimisi riza gösterip buldular Hak'tan vefa
Bazisi da inanmayip çektiler daim cefa
Insanlara ettikleri kinden haber sor bize
15. Kin kibiri kim kalbinden sildi ise sultandır
Fitne fesat olanların akibeti hüsrandır
Bu gelis gidis içinde ömür çarki devrandır
Ariflerin bıraktığı ünden haber sor bize
16. Ün sereftir haysiyyettir kendini bilenlere
Nefsini tanımayanlar nasıl varir mahsere
Adem kalibiyla sahip ruh denen sahesere
Nari nura çevirecek fenden haber sor bize
17. Fen ile fezanin sirri ask ehline görüldü
Vahdet ehli olanlara arz u sema duruldu
İlk insani ilk nebiyi düşün nerden sürüldü
Bura alisveris mülkü önden haber sor bize
18. Önde gördük kiyametın koptuğunu üç kere
Gönül mülkünde seyrettik can gözüyle askâre
Tende öldük kanda öldük ruhta öldük kaç kere
Ask burcunda şehit düştük sandan haber sor bize
19. Halden hale dolastığım sirri bahane idi
Belâ mülkünde yasarken hayat sahane idi
FEYMANI olarak geldim evvel adim ne idi
Hangi sıfat nihayetim ondan haber sor bize